

CZU 027.52(478-25)=135.1

BIBLIOTECA DE ARTE „TUDOR ARGHEZI” ÎMPĂRTĂȘEȘTE EXPERIENȚELE SALE

*Anastasia MOLDOVANU,
șefa Bibliotecii de Arte „Tudor Arghezi”*

La 23 aprilie 2024, comunitatea noastră a marcat Ziua Bibliotecarului, a Cărții și a Dreptului de Autor. Este, probabil, una dintre cele mai frecvente întrebări în zilele noastre – la ce ne mai trebuie o asemenea Zi, când însăși viitorul acestei instituții este unul destul de incert. Nu vom da răspuns acestei întrebări și, cu certitudine, nimeni nu dorește să o facă tranșant, dar vom continua să excelăm, așa cum o facem de fiecare dată, în cadrul rețelei de biblioteci publice din Chișinău, una în mișcare perpetuă, care își menține cursul ciclic, pe spirală, de la simplu la compus.

Întâlnirea bibliotecarilor începători din filialele Bibliotecii Municipale „B.M. Hasdeu” în incinta Bibliotecii de Arte „Tudor Arghezi” (din 2010, purtăm numele patronului nostru spiritual), a avut loc la 17 aprilie 2024. A fost ultima vizită preconizată la o bibliotecă specializată, propusă în cadrul cursului „Bazele biblioteconomiei moderne” la Biblioteca Municipală pentru noii angajați. Ideea de a purcede la un astfel de experiment nu s-a născut pe loc gol, ci în procesul de planificare operațională, pentru a stabili niște repere în strategia bibliotecii și a dezvolta modalități de îmbunătățire calitativă a procesului de cunoaștere și învățare ce are loc în bibliotecă. Una dintre aceste modalități este experiența acumulată în cadrul vizitelor ghidate prin filialele rețelei Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” a bibliotecarilor tineri, care au decis să-și dezvolte cariera profesională în acest domeniu. Ideea despre necesitatea schimbului de experiență profesională între biblioteci a fost încurajată de dna dr. Lidia Kulikovski (ex-director general al BM „B.P. Hasdeu”, specialist al IREX, renumit bibliograf din Republica Moldova), spunând în acest context că el (procesul) trebuie să fie bazat pe curiozitate și libertate. Schimbul de experiență între biblioteci cumulează la comunicarea personală și profesională.

Nouă, celor din filiale, care am fost selectați pentru a primi această vizită, ne-ar fi interesant să aflăm părerile și opiniile acelor bibliotecari, chit că au și avut prezentarea temei de acasă în lumina

celor 12 module ale cursului „Bazele biblioteconomiei moderne” la Campusul Competențelor – proiectul național, care implică și antrenează bibliotecarii din toate rețelele în acțiuni de instruire. Am dori să cunoaștem beneficiul pe care l-am obținut și noi din această experiență. Doar în cadrul unei vizite are loc un schimb liber și *reciproc* de propuneri, aprecieri, însemnări critice/binevoitoare. Or, ne formăm pentru a fi bibliotecari în a *comunica complex, a asculta și a gândi critic*. Un lucru este cert că programarea oricărei vizite într-o bibliotecă presupune acțiuni de pregătire de tot felul: de la facilități, până la investigarea sau identificarea resurselor, pe care dorești să le prezinți. Și niciodată aceste pregătiri nu vor fi în plus, ba dimpotrivă, vor constitui o nouă abordare. Fiecare proces pe care îl tratăm în practica noastră poate fi privit din perspectiva mai multor aspecte și transmis comunității pentru informare și învățare, pentru consolidarea procesului de cunoaștere. Tuturor bibliotecilor le este cunoscută acum sintagma *instruire continuă*, deoarece anume ea este caracteristică bibliotecarilor din societatea cunoașterii. Totul acum se bazează pe flexibilitate, creativitate și adaptabilitate la noile schimbări din societatea noilor tehnologii avansate.

Dar, să le luăm pe rând, căci orientarea și îndrumarea în spațiile bibliotecii este un act de mare responsabilitate. Într-un timp limitat, vizitatorul trebuie să primească informații clare, care să-i

permiță să înțeleagă misiunea, valoarea, tradiția sau, mai nou, inovația în bibliotecă pe care o vizitează la moment. Pornind de aici, a fost necesar să fim deschiși și să facem o incursiune către resursele informaționale și accesul spre ele, pe care îl garantează Biblioteca de Arte, serviciile și produsele pe care le creează și care contribuie la asigurarea procesului de studiu și cercetări științifice în domeniul culturii și a învățământului cu profil de arte.

Astfel, în cadrul vizitei, participanții au aflat că activitatea Bibliotecii de Arte este una specifică prin domeniul artistic pe care îl abordează, dar și prin prezența în colecție a unor resurse *de tip special* – colecția de albume de artă și lucrări generale despre istoria artei, de muzică scrisă (partituri și compoziții muzicale din muzica națională și universală), materiale audiovizuale și electronice, colecția de discuri de vinil. În mare parte, toate acestea au fost achiziționate din prima jumătate a anilor '70 ai secolului trecut. Era perioada când cititorii bibliotecii, interesați de muzica liberă, care venea de peste hotarele țării, luau cu asalt bibliotecă în toate zilele săptămânii, formând cozi care durau până târziu. În baza lor, Biblioteca de Arte, încă de pe atunci, presta pentru grupuri pe interese anumite servicii moderne: de audiere a muzicii, de imprimare, de învățare pentru grupurile de studenți, elevi și amatori, pentru școlile cu profil artistic și cadrele didactice.

Din colecția bibliotecii fac parte și o altă serie de documente: cele donate din bibliotecile personale ale unor profesioniști din acest domeniu, dar și a unor documente mai speciale, în afara cărților și a volumelor. Ele fac referință la realizarea artistică și practică a schițelor scenografice – schițe de decor pentru spectacole teatrale și filme, schițe pentru costume de personaje, parvenite în arhiva electronică a bibliotecii de la artiști/scenografi sau din arhiva de familie. Suntem deținătorii unei colecții de carte inedită, venită în bibliotecă din partea unor mari creatori de artă, de la unii dintre cei mai reprezentativi scenografi de teatru, operă și balet din Republica Moldova din perioada 1946-1972. Cu aceste colecții am reușit să captăm curiozitatea oaspeților, demonstrând resursele noastre în paginile de conținut ale bibliotecii¹.

Au fost mai multe întrebări și răspunsuri, vizitatorii fiind interesați de caracterul și tipologia resurselor actuale. Colecția bibliotecii deține 58000 de unități, dintre care la domeniul artistic

¹ Vezi: <https://hapes.hasdeu.md/xmlui/handle/123456789/514>

fac referință circa 44%. Documentele muzicale de tip special sunt aranjate la raft după principiul vedetelor de subiect (interpreți, compozitori, gen muzical, formații vocal-instrumentale și instrumentale), după clasa instrumentelor muzicale, în ordine alfabetică pe interior ș.a. În fiecare departament se află și literatura metodică și de recomandare pentru elevi, pedagogi, începători sau virtuozii.

Un alt aspect specific într-o bibliotecă îl constituie *elaborarea produselor* caracteristice domeniului (în format tradițional și electronic, diverse ca formă și conținut), produse realizate de către echipa de bibliotecari, bazate pe munca asiduă de studiu și cercetare a creației, activității și vieții personalităților artistice notorii, care și-au adus aportul la dezvoltarea culturii naționale. Exemplificăm cu ultimele lucrări – importante studii de cercetare bibliografică – în domeniu artistic realizate de către echipa de bibliotecari: biobibliografia maestrului Ioan Paulencu (cântăreț de opera și muzică populară, Artist al Poporului) și studiul monografic despre pictorul scenograf Anton Mater, unul dintre cei mai reprezentativi scenografi de teatru și film din Republica Moldova. Biblioteca de Arte creează conținut digital, deține două bloguri tematice, unul dintre care se referă la Chișinăul reflectat și cunoscut prin muzică. Este un subiect vast, care solicită multă muncă de investigație. În context, au fost prezentate toate *resursele electronice* ale bibliotecii.

Un rol deosebit de important în activitatea Bibliotecii de Arte îl are munca de cunoaștere și promovare a artei naționale. Echipa

de bibliotecari se concentrează prioritar pe căutarea subiectelor tematice despre viața și opera personalităților artistice, a noilor tendințe și curente din arta națională și europeană. Căutarea nu se oprește aici. Pentru a fi vizibili, trebuie să ne conectăm și la modele inovative și să ne promovăm produsele. Participarea la ateliere, traininguri și tutoriale profesionale organizate de Centrul de formare continuă Campusul Competențelor ne formează abilități și competențe de utilizare a aplicațiilor, instrumentelor și a platformelor digitale în prezentarea produselor de bibliotecă prin programe audio digitale, în format podcast, în episoade audio, videoclipuri pe platformele YouTube și Twitch, prin povești digitale sau emisiuni la radio și TV, prin prezentarea grafică a evenimentelor, elaborarea materialelor promoționale digitale în promovarea artefactelor, a cărții de artă, a noilor apariții editoriale. Aici ar fi mult mai mult de spus, dar am putea afirma, cu certitudine, că biblioteca va continua să existe indiferent de schimbările prin care trece azi.

Puțină istorie nu strică nimănui, mai ales celor care decid să se consacre acestui segment de activitate profesională. De la vizită/experiment și până la profesionalism există o cale în perpetuu schimbare. Ce ai aflat astăzi, mâine poate să pară învechit. Dar trebuie să luăm aminte că Biblioteca este o verigă între trecut și viitor (cum spunea B.P. Hasdeu, „trecutul este ușa viitorului”), misiunea acesteia fiind să edifice o colecție valoroasă durabilă. Schimbarea intervine fără noi și mai repede decât așteptăm. Strategia de mai departe este să fim inventivi, din provocări să facem oportunități de transformare digitală care ne permite, prin tehnologii, să ne transformăm în producători de valori.

Colegii noștri începători au fost informați despre aniversarea bibliotecii, ajunsă la 60 ani de la fondare, afirmația fiind argumentată prin prezentarea actelor doveditoare. Și în acest context discuția a fost direcționată spre parcursul istoric al activității bibliotecii, care a fost denumită inițial ca bibliotecă publică de masă cu numărul de înmatriculare 22 din Chișinău, apoi transformată în *bibliotecă teatrală*, *bibliotecă muzical-teatrală*, apoi în Bibliotecă de Arte. După fiecare din aceste denumiri obținea și o nouă viză de reședință, un nou local. Noii bibliotecari au fost familiarizați și cu managementul activității unei biblioteci în proces de schimbare, care presupune și elaborarea unui plan de transportare, depozitare temporară, păstrarea și conservarea documentelor.

Ultima parte a discuției s-a referit la edificiul bibliotecii – o clădire în două nivele, cu o arhitectură aparte, caracteristică anilor '80 ai secolului trecut, cu un design interior în stil retro, plăcut și îmbietor. Biblioteca își află reședința în sediul actual din 1985.

Luând în considerație faptul că biblioteca se află în prag de reparație capitală, bibliotecarilor le-a fost interesant să afle și despre noul concept modern al Bibliotecii de Arte. Nu au ezitat să intervină și cu sugestii de îmbunătățire per ansamblu, dar și cu urări de succese în realizările viitoare.

Am expus relatările noastre în maniera unei „Povești de succes” (la aceasta bibliotecarii vechi sunt mari meșteri)! Iar la interferența dintre subiecte am avut și pauze amuzante din seria „Amintiri din copilărie”. Indiferent de rezultat, dorim să facem biblioteca mai atractivă prin deschiderea noastră către colegi, prieteni și toată comunitatea, or asta face parte din strategia noastră de promovare.

CZU 821.135.1(478).09:027.52(478-25)=135.1

„ÎN BIBLIOTECĂ PRECUM ÎN BISERICĂ”: ÎNTÂLNIRE CU CLAUDIA PARTOLE LA BIBLIOTECA „LIVIU REBREANU”

*Lina IFTODI,
șefa Bibliotecii „Liviu Rebreanu”*

Pentru scriitoarea Claudia Partole, cele două spații în care se odihnește sufletul și care o marchează de-a lungul vieții sunt biblioteca și biserica.

Întâlnirea scriitoarei cu elevii de la Liceul „George Călinescu” din Chișinău, ghidați de profesoara Ecaterina Rusu, care s-a desfășurat la Biblioteca „Liviu Rebreanu”, a fost mai mult decât un dialog provocat de lectura cărții *Fraierul*, carte selectată în Programul de lectură „Chișinăul citește”. A fost o confesiune axată, de la bun început, pe prietenia dintre adolescenți și scriitoarea lor îndrăgită, aceștia însoțind-o în călătoria amintirilor cu un vădit atașament de copil „ce vrea să crească mic”, expresia aparținându-i protagonistului din romanul amintit mai sus.

Care ar fi calitățile ce l-ar salva/marca pe om/scriitor? Având atâtea cărți dedicate copilăriei, cum este să trăiești încontinuu pe contul copilăriei și ce ar însemna acest lucru? Născută în zodia